

De ontwikkeling van “voice reporting” (het “schrijven met de stem”) in de Verenigde Staten

Samenvatting en bespreking van het door Linda C. Drake (VS) geschreven artikel: “THE EVOLUTION OF VOICE WRITING EDUCATION IN THE UNITED STATES.”

Linda Drake is werkzaam als “voice reporter” in de Verenigde Staten. In dit artikel geeft zij een overzicht van de gevolgen van de technologische ontwikkelingen voor beroepsuitoefening en opleiding van de “met hun stem schrijvende” verslaggevers. Centraal staat daarbij de “court reporter”. Dit is niet de “rechtbankverslaggever” die wij kennen: de journalist die in zijn krant verslag doet van (opmerkelijke) rechtbankzittingen. De court reporter of rechtbankstenograaf, vaak een freelancer of in dienst bij een court-reporting-firma, maakt het officiële, woordelijke verslag van rechtbankzittingen en laat zich vergelijken met de Nederlandse notulist (die meer gespecialiseerd is in samenvattende verslagen).

Tot in de late 19^e eeuw was de handstenografie het instrument van de court reporter. Daarna kwam de stenografeermachine, waarmee sneller gewerkt kon worden, zowel bij de stenografische vastlegging van het ter zitting gesprokene, als bij de uitwerking ervan. Het was Horace Webb die, in de jaren 1940, tijdens rechtbankzittingen experimenteerde met het in een microfoon naspreken van wat er door rechter, aanklager, advocaat enz. werd gezegd. Dit gesproken, woordelijke verslag legde hij vast met behulp van een bandrecorder. Linda Drake vermeldt welke kunsten hij uithaalde om het geluid van zijn dicterende stem onhoorbaar te maken voor de overige aanwezigen bij de zitting: met de microfoon in een voor zijn mond gehouden sigarenkistje of koffiekant. Zijn opzet was om de verslaglegging nog sneller en betrouwbaarder te maken, waarbij hij ervan uitging dat een mens sneller kan spreken dan schrijven of typen.

Iedereen heeft wel eens, in een Amerikaanse film of tv-serie, een court reporter bij een rechtbankzitting aan het werk gezien. Deze court reporters werkten dan bijna altijd met een stenografeermachine. De woordelijke rechtbankverslaggeving is een hele industrie in de Verenigde Staten, omdat de wetgeving daar zulke verslaglegging voorschrijft. In Nederland is dit niet het geval en kan worden volstaan met (interne) notulen van rechtbankzittingen. Er is overigens de afgelopen jaren in Nederland wel een ontwikkeling gaande dat in civiele zaken met een groot belang (bijvoorbeeld onderzoeken van de Ondernemingskamer, grote faillissementen en massaschadeclaims) door advocaten een extern verslagbureau wordt ingehuurd om een woordelijk verslag van de terechtzitting te schrijven. Er was en is sprake van arbeidsverdeling bij de Amerikaanse rechtbankverslaggeving. Zo werd vroeger het machinestenogram van de court reporter uitgewerkt door bureaukuranten. Nu is er de “computer aided transcription”, waarbij het machinestenogram door de computer wordt omgezet in direct leesbaar schrift. Ook werden vroeger de bandopnamen van de “met hun stem schrijvende” reporters eerst door typisten tot een conceptverslag uitgewerkt. Hierin heeft de computer eveneens verandering gebracht: spraakherkenningssoftware maakt het nu mogelijk het door de reporter ingesprokene rechtstreeks om te zetten in leesbaar schrift. In al deze gevallen blijft een taalkundige en redactionele check echter nodig en deze wordt nu vaak uitbesteed aan een zogenoemde “scopist”, die de final touch aanbrengt en per gecheckte pagina wordt betaald.

De moderne “met de stem schrijvende” court reporters gebruiken een spreekmasker (steno mask): een geluiddicht kapje dat over de mond wordt geplaatst en waarin zich de microfoon bevindt. De bandrecorder is niet meer nodig, want een laptop met de benodigde software is voldoende. Tijdens de rechtbankzitting wordt de masker-microfoon op de laptop aangesloten. De computer digitaliseert het stemgeluid van de reporter en slaat dit op. Spraakherkenningssoftware zorgt, desgewenst direct, voor de omzetting in, vanaf het scherm, leesbaar schrift. Een kopie van het aldus ingesproken verslag kan,

als geluidsopname en/of print, direct na de zitting worden afgeleverd. Voor het officiële verslag is dan nog de hierboven vermelde check nodig.

Linda Drake schetst hoe deze technologische ontwikkelingen de opleiding van de met hun stem schrijvende reporters hebben veranderd. Vroeger, toen het alleen om het vastleggen met de bandrecorder ging en reporters vaker zelf hun verslagen uitwerkten, lag het accent in de opleiding bij het verkrijgen van dicteersnelheid en bij toetsenbordvaardigheid en redactionele vaardigheid. Nu er zoveel nadruk valt op het gebruik van de computer en de bijbehorende software, moeten reporters leren om bij het snel dicteren rekening te houden met wat de spraakherkenningssoftware aankan. Dat betekent: gelijkmatig en gearticuleerd dicteren. Ook moeten zij verstand hebben van werking en onderhoud van de computer en de gespecialiseerde software. Zo dienen zij de spraakherkenningssoftware steeds te voeden met nieuwe woorden en termen, en ook moeten zij deze software nauwkeurig afstemmen hun stemgeluid en uitspraak.

Niet alleen de rechtbankverslaglegging is het werkterrein van de met hun stem schrijvende reporters. Zij kunnen ook de ondertiteling verzorgen van tv-uitzendingen. Dit werk kan, met behulp van het internet, zelfs op grote afstand worden gedaan. De “stemschrijver” (voice writer) kan dit bij wijze van spreken thuis, in zijn werkkamer, doen. Hij heeft dan geen spreekmasker nodig, maar maakt gebruik van een eenvoudige headset (koptelefoon met daaraan bevestigde microfoon).

Bestaande stenotypie-opleidingen aan colleges en universiteiten in de VS voegen nu het “schrijven met de stem” toe aan hun curriculum. In het verleden duurde de opleiding tot stemschrijver, met een adequate dicteervaardigheid om bijv. getuigenverklaringen vast te leggen, ongeveer drie tot zes maanden. Dit kwam dan boven op het door reporters moeten voldoen aan algemene opleidingsvereisten. In de 21ste eeuw worden beginnende stemschrijvers ingeleid in de dicteermethode die is afgestemd op de computer en de spraakherkenningssoftware. Zij leren het ter zitting gesprokene accuraat te herhalen, interpunctie te dicteren en dicteersnelheid op te bouwen. Ook leren zij “stemverkortingen” toe te passen (korte termen die staan voor woordreeksen of zinnen) en dicteerfouten direct te corrigeren. Naast de 9 tot 12 maanden durende algemene reporteropleiding kunnen de meeste aspirant-stemschrijvers hun dicteer- en computertraining volbrengen binnen een extra 9 tot 12 maanden.
